

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ÇËSHTJEVE VENDORE

Decentralizimi dhe Reforma Territoriale :

Mundësite për politikbërje në nivelin sektorial

Z. Enea Hoti
Këshillat pranë
Ministrit të Shtetit për Çështjet Vendore

www.dldp.al

Fusha e veprimtarisë dhe përgjegjësi të Ministrit të Shtetit për Pushtetin Lokal

- Në bazë të VKM Nr 1012, datë 2013/11/22 II. Ministri i Shtetit për Pushtetin Lokal, në përputhje me Kushtetutën dhe legjislacionin në fuqi, koordinon zhvillimin e politikave dhe përgatitjen e akteve ligjore për të parandaluar dhe luftuar kundër korrupsionit, decentralizimi i qeverisjes dhe reformës administrative-territoriale.
- 13. Koordinon dhe ndjek zbatimin e politikës së përgjithshme shtetërore në fushën e decentralizimit dhe qeverisjen lokale.
- 14. Harton dhe / ose koordinon punën mbi projekt-aktet ligjore në fushën e decentralizimit dhe qeverisjen vendore.

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ÇËSHTJEVE VENDORE

Politikat strategjike

- Procesi i decentralizimit dhe strategjina përkatëse
- Reforma administrative dhe territoriale

Kompetencat dhe funksionet e PV

Ligji organik	Ligji Sektorial (menaxhimi i mbetjeve)
Ligji 8652, date 31.07.2000, i ndryshuar	Ligji për menaxhimin e integruar të mbetjeve nr. 10 463, datë 2011/09/22 ndryshuar
Funksionet e veta Komunat dhe bashkitë ushtrojnë funksionet e veta ... f) grumbullimi, largimi dhe përpunimi i mbeturinave;	Neni 12, paragrafi 2 përcakton se: Çdo njësi e qeverisjes vendore apo grup njësisht të qeverisjes vendore harton planin vendor të menaxhimit të integruar të mbetjeve për territorin që ka nën juridiksion, në përputhje me planin kombëtar dhe planin rajonal të menaxhimit të integruar të mbetjeve dhe me kërkesat e nenit 10 të këtij ligji.
Funksionet e përbashkëta Komuna dhe bashkia kryejnë këto funksione të përbashkëta për... d) mbrojtjen e mjedisit	

Ofrimin e shërbimit: Gjendja e shërbimit vs standardeve

Kërkesat sipas standardit dhe detyrimeve të përcaktuar me ligj

- Plani i Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve në përputhje me PRM
- Ndarja e mbetjeve deri 31 Dhjetor 2018;
- Riciklim i amballazheve brenda 2017;
- Zbato sistemi me tre kosha;
- Landfill jo dampa;
- Ndotësi paguan si mekanizëm për mbulimin e kostove.

Në përgjithësi, situata aktuale e performancës së shërbimit

- NJQVtë mbledhin të dhënat, jo në të gjithë territorin dhe jo domosdoshmërisht bazuar në menaxhimin e integruar
- Sisteme me një kazan të vetëm
- Nuk ka infradstrukturë të përshtashme për mbështetjen e kërkesave kombëtare
- Dezpozitim mbetjesh (pothuaj fare landfill)
- Sistemi i tarifave reflekton principin

Burimet dhe mjetet financiare

Kapacitet vendore

- Si mostër, aktualisht, një bashki e mesme e cila ofron shërbimin në 90% të territorit, shpenzon në investime, OM rreth **930 lekë / ban. /vit**
- Kjo NJQV mbulon vetëm 60% të kostos nga tarifa, **560 lekë / ban./ vit**

Kërkesat sipas strategjisë

- Kërkon nga niveli rajonal dhe lokal për të investuar **403 lekë /ban. /vit** për 15 vjet në përputhje me kërkesat e Strategjisë dhe standardet e BE.;
- Kërkon nga niveli rajonal dhe lokal që të shpenzojë në **OM 2.400 lekë /ban./vit** deri në vitin 13 pas zbatimit të investimeve.;

- Fondet e krijuara nga tarifat e transfertës së pakushtëzuar
- E drejta për të hyrë në koncesion dhe PPP
- E drejta për të menaxhuar kontratën e shërbimit
- Manualët për planifikim, koston dhe menaxhimin e tarifave
- Detyrimi i Qeverisë Kombëtare të mbështetur NJQV, në rast të paaftësisë financiare për të përmbushur standardet

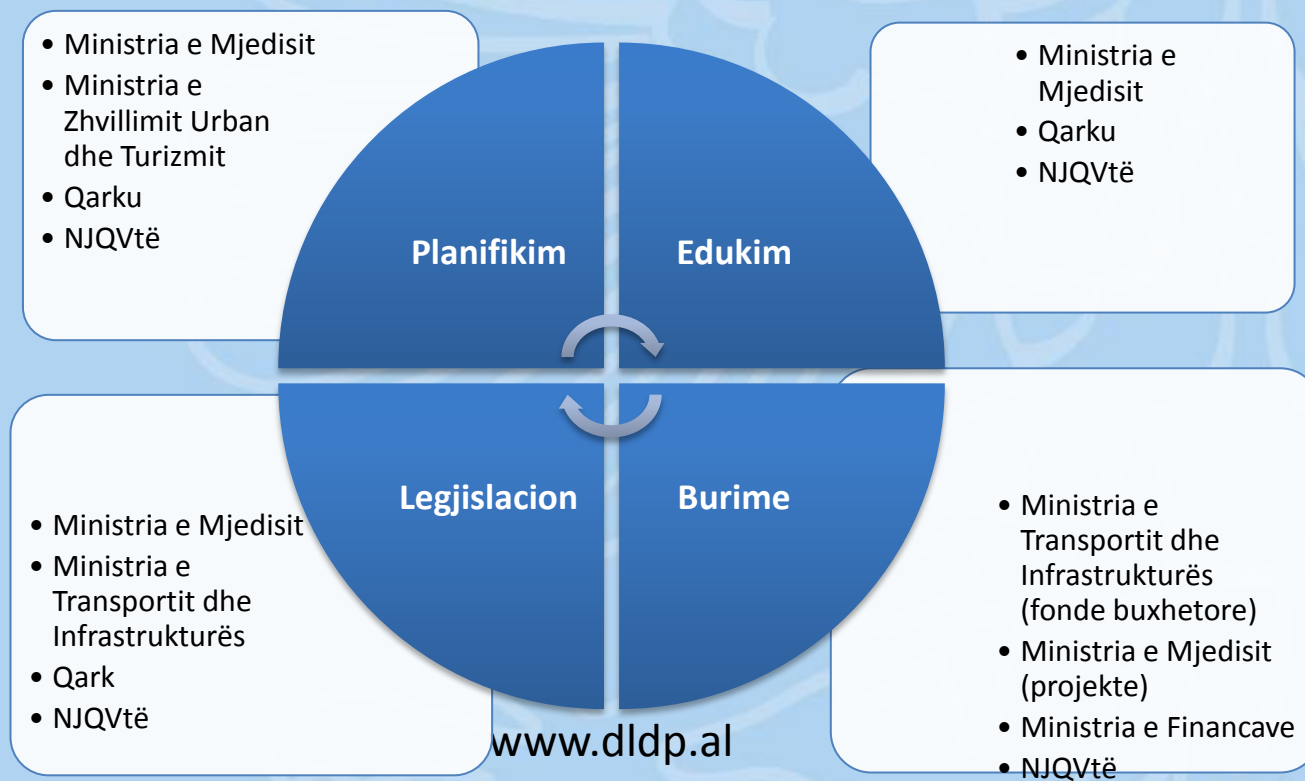
Rekomandime

- Qeveria qendrore të vijojë mbështetjen e NJQV-ve ndërtimin e fushave rajonale të depozitimit (landfills) dhe stacioneve të transferimit (si në Bushat, Korçë, Vlorë, Rrëshen, Tropojë, etj) në arritjen e standardeve të kërkuara;
- Forcimin e mëtejshëm i mekanizmave që mbështesin njësitë e qeverisjes vendore për të mbledhur më mirë tarifatat dhe aftësinë që të zbatojë sanksione për praktikatat e këqija;
- Sekuencimi (hapa zbatimi) në zbatimin e Strategjisë Kombëtare duke vendosur e standarde vendore, të cilat janë të dakortësuara ndërmjet 3 niveleve;
- Mjete në drejtim të mbulimit të kostos nga nëpërmjet një politike tarifore rregullatore, inkurajim, mbështetje (përmes bonuseve), subvencion për të arritur standardet, etj;
- Vlerësim i mundësive për pasjen e më shumë të dhënave, në regjistrin e kadastrës dhe regjistrin civil, ose decentralizim i tyre me qëllim krijimin e databazave të sakta për pagesit e taksave / tarifave;
- Ndërtimi i një sistemi standard faturimi në mënyrë që të rrisë transparencën dhe komunikimin me pagesit;
- Të krijohen kushtet për një transferim të mirë të njohurive në nivele teknike dhe vendimmarrëse.

Kuadri institucional për administrimin e mbetjeve

- Skematikisht institucionet kryesore të bazuar në kuadrin PEBL përcaktuar nga Strategjia e Menaxhimit të Mbetjeve

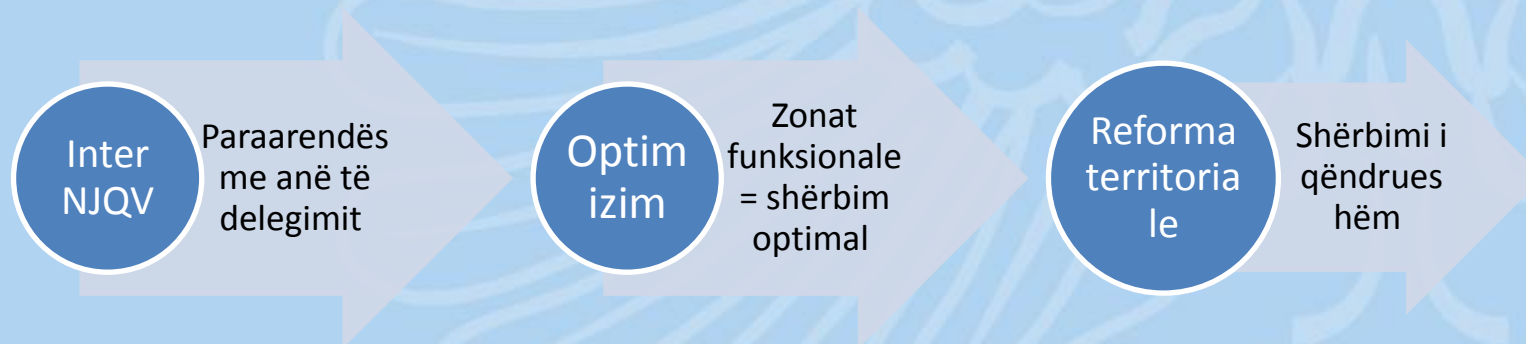
Rekomandimet në nivel institucional

- Sqarimi i mëtejshëm i roleve dhe përgjegjësi në projektim, investime dhe kontrollin e territorit
- Autoritetet e propozuara mund të lehtësojnë zbatimin:
 - Enti Rregullator (tarifat)
 - Agjencia për Investimet (*Drejtori e përgjithshme investimesh*)
 - Fondi i Mjedisit
- NJQV-të e konsiderojnë nevojën për një masterplan kombëtar për investime në sektor

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ÇËSHTJEVE VENDORE

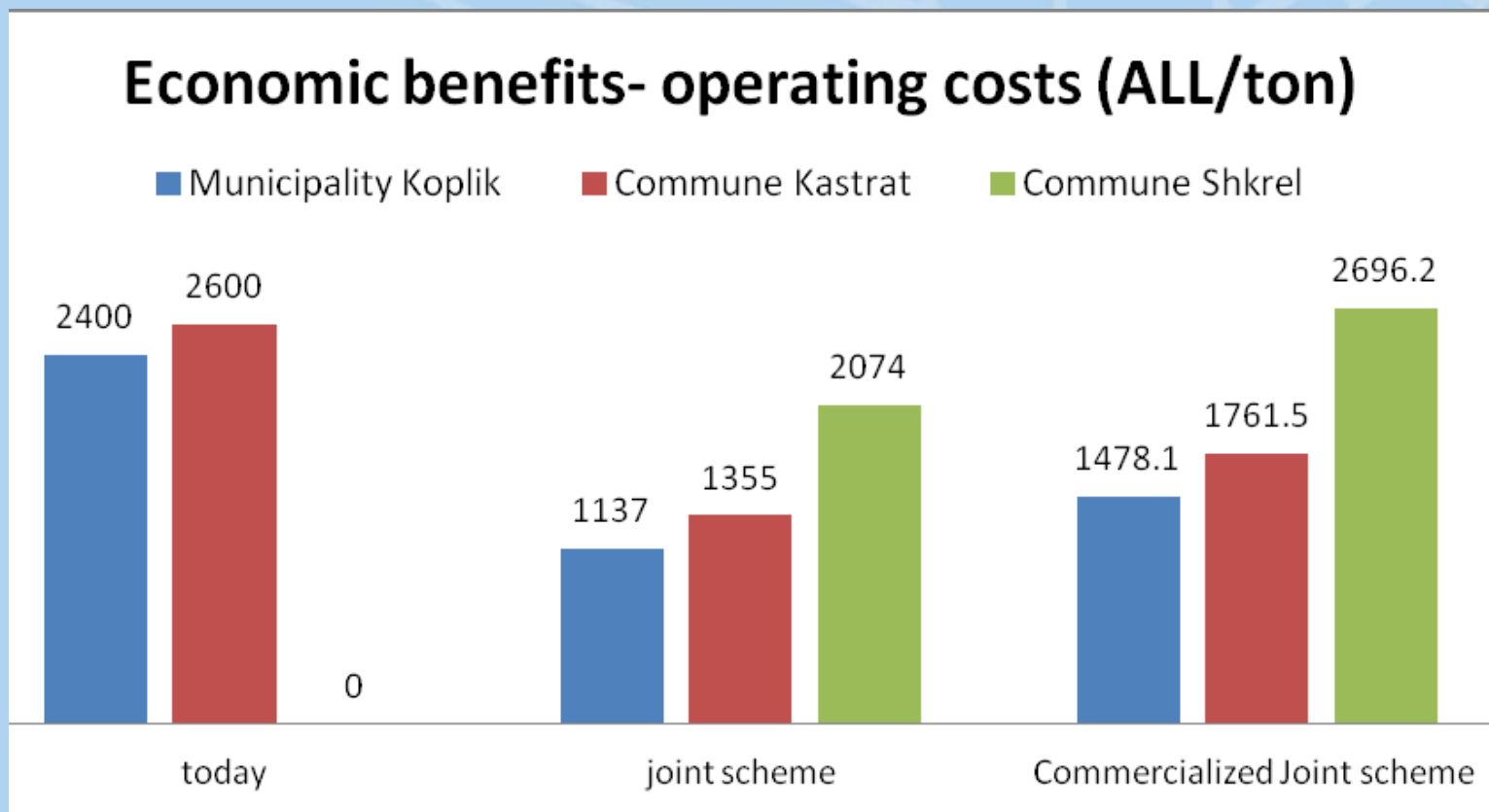
Rëndësia e reformës territoriale për menaxhimin e mbetjeve

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ÇËSHTJEVE VENDORE

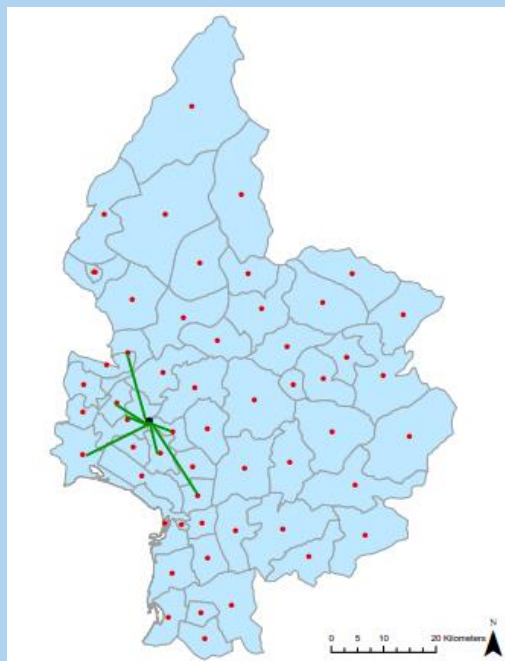
mbulimi i kostos rritur me 60%

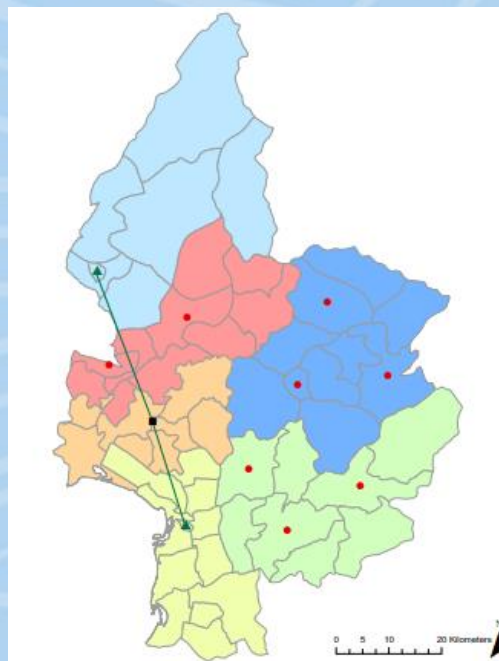
REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ÇËSHTJEVE VENDORE

Evolucioni i mundshëm i menaxhimit rajonal të mbetjeve (veriu i Shqipërisë – teorike)

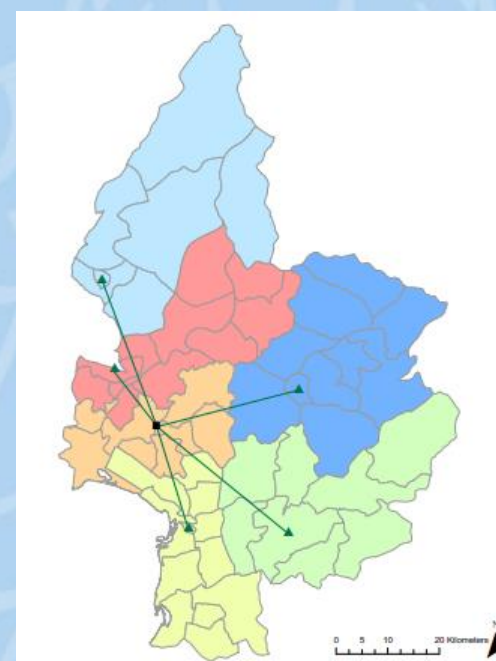
Gjendja aktuale
(teorike)

Pak mbetje mbërrin në landfill
Një ose më shumë dampa në NJQV

Gjendja e ndërmjetme
Disa fusha transferimi funksionale
Ulje progresive e dampave

www.dldp.al

Gjendja finale
Transporti rajonal funksional
Mbyllen dampa

Transport për në landfill

Masa pas reformës

- Mbështetje për të kaluar nga shërbim i fragmentuar në të integruar :
 - Planifikim
 - Forma e organizimit dhe kapacitetet
 - Përfshirja e PPP
 - Mekanizma financiare (kosto dhe tarifë)
- Rishikimi kompetencave të Qarkut:
 - Forcimi i rolit monitorues (operacioneve dhe territorit)
 - Fuqizim i bashkëpunimit ndërvendor